

ADVIES Nr 01 / 2004 van 26 februari 2004

O. Ref. : 10 / A / 2004 / 001

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit houdende vaststelling van de regels inzake oprichting, beheer en raadpleging van het Centraal Register van Verklaringen betreffende de aanwijzing van een voorlopige bewindvoerder.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, in het bijzonder artikel 29 ;

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, in het bijzonder de artikelen 5 en 8 ;

Gelet op het verzoek om advies van de Vice-Eerste Minister, Minister van Justitie, van 13 januari 2004 ;

Gelet op het verslag van Mevrouw N. Lepoivre ;

Brengt op 26 februari 2004 het volgende advies uit :

I. ONDERWERP VAN HET VERZOEK OM ADVIES

De wet van 3 mei 2003, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 31 december 2003, heeft de wetgeving gewijzigd betreffende de bescherming van de goederen van personen die wegens hun lichaams- of geestestoestand geheel of gedeeltelijk onbekwaam zijn die te beheren.

Het nieuw artikel 488bis b) §2 van het Burgerlijk Wetboek stipuleert «Eenieder kan ten overstaan van de vrederechter van zijn verblijfplaats en subsidiair van zijn woonplaats of ten overstaan van een notaris een verklaring afleggen waarin hij zijn voorkeur te kennen geeft, omtrent een aan te wijzen voorlopige bewindvoerder indien hij zelf niet meer in staat zou zijn om zijn goederen te beheren ...

Binnen de vijftien dagen na het afleggen van de voormelde verklaring laat de griffier of de notaris deze verklaring opnemen in een **centraal register** dat wordt bijgehouden door de Koninklijke Federatie van het Belgisch notariaat.

De Koning bepaalt de nadere regels inzake oprichting, beheer en raadpleging van het centraal register. De Koning bepaalt welke autoriteiten gratis toegang krijgen.

Vooraleer de vrederechter kennis neemt van een verzoekschrift (voor aanwijzing van een voorlopige bewindvoerder) moet de de griffier nagaan of in het tweede lid bedoeld register een verklaring werd opgenomen. In dat geval, laat hij door de notaris of de vrederechter bij wie de verklaring werd afgelegd, een eensluidend verklaard uittreksel verzenden »

Het doel van het voorontwerp van koninklijk besluit dat voor advies wordt voorgelegd aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna CBPL) betreft de uitvoering van artikel 488 bis b) §2 van het Burgerlijk Wetboek.

II. INHOUD VAN HET ONTWERP VAN KB

Het ontwerp van KB bevat 10 artikelen.

Artikel 1 van het ontwerp van KB betreft de oprichting van het « Centraal Register van Verklaringen » in de schoot van de vzw Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat (hierna Federatie van het Notariaat). Deze vzw is verantwoordelijk voor de bewaring en de geheimhouding van de gegevens die in het Register zijn opgenomen.

Artikel 2 bepaalt de termijn en de te vervullen modaliteiten opdat de verklaring van aanwijzing van een voorlopige bewindvoerder op een geldige wijze zou geregistreerd worden bij de Federatie van het Notariaat.

Artikel 3 vermeldt de minimale gegevens die door de griffier of de notaris aan de Federatie van het Notariaat moeten worden doorgegeven met het oog op deze registratie.

Artikel 4 bepaalt het bedrag dat door de Federatie van het Notariaat per verklaring zal worden geïnd.

Artikel 5 regelt de wijze waarop de griffier - zoals hem wordt opgelegd door artikel 488bis b), §2, 4de lid - het bestaan moet nagaan van een eventuele verklaring van een voorlopige bewindvoerder in het « Centraal Register van Verklaringen », alsook de verplichtingen van de Federatie van het Notariaat in dit opzicht.

Artikel 6 bepaalt de wijze waarop de verklaringen worden bewaard door de Federatie van het Notariaat.

Artikel 7 legt vast hoelang de Federatie van het Notariaat de verklaringen moet bewaren.

De artikelen 8,9 en 10 preciseren de datum van inwerkingtreding van het artikel 488bis b), 2§ van het Burgerlijk Wetboek, van zijn uitvoeringsbesluit en de Minister die belast is met de uitvoering van het besluit.

III. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

Voorafgaande opmerking

De CBPL dient dit ontwerp van koninklijk besluit te toetsen aan de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna WVP) en ook aan de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

Artikel 1 :

De CBPL beschouwt zowel de griffier, de notaris als de Federatie van het Notariaat die een verklaring ontvangen, waarmee een persoon zijn voorkeur uitdrukt voor een voorlopige bewindvoerder, als verantwoordelijken voor de verwerking in de zin van artikel 1 §1 4de lid van de wet van 8 december 1992.

In deze hoedanigheid zijn zij allen ertoe gehouden alle noodzakelijke maatregelen te treffen om de naleving van de in de WVP vermelde beginselen te waarborgen.

Zij zijn allen verantwoordelijk voor de bewaring, de veiligheid en de vertrouwelijkheid van de persoonsgegevens die hen werden toevertrouwd en die ofwel voorkomen in hun eigen registers (voor wat de griffier betreft is dit het register van de akten van de rechter en voor wat de notaris betreft is dit het register van de authentieke akten) ofwel voorkomen in het Centraal Register van Verklaringen dat wordt bijgehouden door de Federatie van het Notariaat.

Welnu, het artikel 1, 2de lid van het koninklijk besluit voorziet enkel de Federatie van het Notariaat als verantwoordelijke voor de bewaring en geheimhouding van de gegevens die opgenomen zijn in het Centraal Register van Verklaringen.

Het 2de lid van artikel 1 van het ontwerp van koninklijk besluit is dus overbodig aangezien het enkel sommige van de verplichtingen vermeldt die de Federatie van het Notariaat dient na te leven ; verplichtingen die trouwens reeds worden opgelegd door de WVP, wat dan weer op zijn beurt aanleiding zou kunnen geven tot verwarring voor wat de omvang van deze verplichtingen betreft. Bovendien is het onvolledig omdat het niet diezelfde verplichtingen inroept voor alle betrokken partijen.

Om alle dubbelzinnigheid te vermijden, acht de Commissie het passend dit lid te schrappen.

Artikelen 2 en 3 :

De artikelen 2 en 3 hernemen de gegevens die “ten minste” moeten worden doorgegeven door de griffier of notaris aan de Federatie van het Notariaat.

In toepassing van artikel 5 van de WVP “mogen persoonsgegevens slechts verwerkt worden in één van de volgende gevallen :

- a) wanneer de betrokkene daarvoor zijn ondubbelzinnige toestemming heeft verleend;
- b)
- c) wanneer de verwerking noodzakelijk is om een verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke voor de verwerking is onderworpen door of krachtens een wet,...”.

De griffier, de notaris en daarna de Federatie van het Notariaat kunnen – in toepassing van artikel 5 van de WVP – ongetwijfeld de persoonsgegevens verwerken van de persoon die beslist heeft een voorlopige bewindvoerder aan te wijzen.

Krachtens artikel 4, 3° van de WVP kunnen zij echter enkel persoonsgegevens verwerken die “toereikend, terzake dienend en niet overmatig zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt”.

De gegevens zijn in die mate toereikend, terzake dienend en niet overmatig voor zover zij onmisbaar zijn voor de naleving van de wetgeving.

De CBPL is van oordeel dat het ontwerp van koninklijk besluit niet ten volle beantwoordt aan hetgeen is voorgeschreven in artikel 4, 3°

Inderdaad, de CBPL – die niet beschikt over een verslag aan de Koning – ziet geen reden waarom andere gegevens die niet in het ontwerp van koninklijk besluit zijn voorzien, op een later tijdstip zouden moeten worden toegevoegd aan deze die uitdrukkelijk worden vermeld in artikel 3 van het ontwerp.

De CBPL is derhalve van mening dat de term “ten minste” moet worden verwijderd in artikel 2, §1 2de lid en in het 1ste lid van artikel 3 van het ontwerp van koninklijk besluit.

Bovendien beschouwt de CBPL het nationaliteitsgegeven van de declarant (gegeven hernomen in artikel 3, 3°, e) van het ontwerp van koninklijk besluit) als onvoldoende relevant en bijgevolg ontoereikend en overmatig. De CBPL wenst derhalve dat dit gegeven eveneens wordt geschrapt.

De CBPL heeft geen enkel bezwaar tegen de gegevens, vermeld in artikel 3, die de aanvraag voor registratie moet bevatten.

Het artikel 3, 3°, f) van het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt dat het identificatienummer van het rijksregister van de persoon die, indien zijn gezondheidstoestand het vereist, zijn voorkeur voor een voorlopige bewindvoerder heeft aangegeven, door de griffier of de notaris moet worden doorgegeven aan de Federatie van het Notariaat.

Het nummer van het rijksregister geniet altijd een specifieke bescherming en kan niet worden medegedeeld zonder een bijzondere machtiging. Deze machtiging wordt toegekend door het Sectoraal comité van het Rijksregister (in toepassing van artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 zoals gewijzigd door de wet van 25 maart 2003).

Overeenkomstig artikel 31bis, §3 van de WVP, zoals ingevoegd bij wet van 26 februari 2003, dienen de instellingen die de griffiers, notarissen en Federatie van het Notariaat vertegenwoordigen de CBPL om machtiging verzoeken om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken niettegenstaande de griffiers, de notarissen en de Federatie van het Notariaat het identificatienummer van het Rijksregister nu reeds kunnen gebruiken voor het vervullen van andere taken.

De CBPL stelt overigens met genoegen vast dat de naam van de aangewezen voorlopige bewindvoerder niet wordt doorgegeven aan de Federatie van het Notariaat maar enkel zal worden bewaard door de notaris of de griffier die de akte van verklaring heeft verleden. Het feit dat de naam van de voorlopige bewindvoerders niet wordt medegedeeld in een centraal register draagt bij tot de bescherming van der persoonlijke levenssfeer van de declaranten.

Artikel 4

Dit artikel beoogt enkel de financiering van het Centraal Register van Verklaringen. Het bevat geen enkele beschikking die de persoonlijke levenssfeer zou kunnen schaden.

Artikel 5

Tijdens de te volgen procedure door de griffiers en de notarissen met het oog op de registratie van de aanwijzing van een voorlopige bewindvoerder in het Centraal Register van Verklaringen, dienen, zoals voorgeschreven in artikel 5 van het ontwerp van koninklijk besluit, die gegevens die “ten minste” moeten worden doorgegeven aan de Federatie van het Notariaat hen toelaten te verifiëren of de persoon die van een voorlopige bewindvoerder moet voorzien worden er eventueel reeds een heeft aangeduid.

In dat opzicht formuleert de CBPL dezelfde opmerkingen als voor de artikelen 2 en 3.

Om dezelfde redenen wenst zij bijgevolg dat de woorden “ten minste” uit dit artikel worden geschrapt.

En tenslotte, opdat de griffiers, notarissen en de Federatie van het Notariaat het identificatienummer van het Rijksregister mogen gebruiken moet een verzoek om machtiging bij de CBPL worden ingediend.

Artikelen 6 en 7

Krachtens artikel 6 bewaart de Federatie van het Notariaat “de verklaringen en rangschikt ze op naam en voornamen van de declarant met vermelding van de datum waarop om registratie werd verzocht”.

Artikel 7 voorziet de handhaving van de registratie “in het Centraal Register van Verklaringen tot op de dag dat de declarant de leeftijd van 120 jaar zou bereikt hebben, tenzij deze zijn verklaring voor die vervalddag zou hebben herroepen.”

De CBPL heeft geen bijzondere opmerkingen betreffende deze beschikkingen.

Artikelen 8, 9 en 10

Deze beschikkingen hebben geen weerslag op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

OM DEZE REDENEN,

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer brengt een gunstig advies uit betreffende het ontwerp van koninklijk besluit dat haar werd voorgelegd wat de aspecten betreffen waarvoor zij bevoegd is en die de persoonlijke levenssfeer aangaan, op voorwaarde dat rekening wordt gehouden met de bovenvermelde opmerkingen.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) J. BARET,

(get.) P. THOMAS.